

Lyme Borreliosis in Finland, 1995–2014

Eeva Sajanti^{1,2}, Mikko Virtanen³, Otto Helve³, Markku Kuusi³,
Outi Lyytikäinen³, Jukka Hytönen^{1*}, Jussi Sane^{3*}

Emerg Infect Dis 2017;23:1282–8

Mitä, missä, milloin? Borrelioosin epidemiologia Suomessa

Lymen borrelioosin ilmaantuvuus on Suomessa lisääntynyt merkittävästi vuosien 1995–2014 aikana. Tautitapausten vuosittainen kokonaismäärä näyttäisi nykyisin olevan vähintään 6 000–7 000.

Aineistona tutkimuksessa käytettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastoaineistoja. Tartuntatautirekisteristä tunnistettiin reilut 21 000 tapausta, jotka edustavat borrelioosin levinnyttä vaihetta. Perusterveydenhuollon Avohilmo-rekisteristä puolestaan todettiin tutkimusajanjaksolta 11 793 tapausta, joiden katsottiin olevan lähinnä kliinisin perustein todettuja varhaisen erythema migrans-vaiheen infektioita. Erikoissairaanhoidon Hilmo-tietokannan 10 402 tapauksen tarkastelulla pyrittiin saamaan tarkempi käsitys disseminoituneen borrelioosin taudinkuvista.

Tulosten perusteella borrelioosin ilmaantuvuus Suomessa vuonna 2014 oli 118 tapausta 100 000 asukasta kohden, tapauksia siis oli yhteensä noin 6 500. Tästä arviosta puuttuvat yksityissektorin kliinisesti diagnosoidut tapaukset. Naisia potilaista oli selvästi yli puolet. Kahdessa ikäryhmässä eli alakouluikäisillä ja yli 60-vuotiailla tapauksia todettiin muita enemmän.

Ilmaantuvuudessa havaittiin ymmärrettävästi myös selvä vuodenaikavaihtelu. Avohilmon varhaisvaiheen infektioita todettiin eniten heinä–elokuussa, ja toisaalta joulukuuhuhtikuussa tapauksia ei esiintynyt juuri lainkaan. Tartun-

tatautirekisteriin raportoituja levinneitä tautitapauksia puolestaan oli eniten syyskuussa, vaikka tapaukset jakautuivatkin tasaisesti koko vuodelle. Maantieteellisesti tapausten määrä oli lisääntynyt etenkin rannikkoseudulla ja Kaakkois-Suomessa.

Tämä on ensimmäinen kattava analyysi borrelioositilanteesta ja sen muutoksista Suomessa. Tutkimustuloksia hyödynnetään tautitaakan arvioinnissa, ja THL kehittää niiden perusteella borrelioosin seurantamenetelmiä. Käynnissä olevissa jatkotutkimuksissa rekisteritietoja arvioidaan syvällisemmin ja selvitetään borreliavasta-aineiden esiintyvyyttä väestöaineistoja hyödyntämällä. Tulokset ovat kansainvälisesti mielenkiintoisia, koska Suomen tilanne heijastelee laajemminkin borrelioosin epidemiologiaa Pohjois-Euroopassa puutiaisten ja borrelioosin esiintymisalueen reunavyöhykkeellä. ■

¹Turun yliopisto, biolääketieteen laitos; ²Turun yliopisto, kliininen tohtoriohjelma; ³Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, infektio- ja tartuntatauti- ja rokotuskeskus

*samanarvoinen osuus